

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN WEB 2.0 TEKNOLOJİLERİNİN EĞİTİM AMAÇLI KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Öğrt. Metin Arpa
Özkaya Eğitim Kurumları
metinarpa@gmail.com

Özet

Öğrencileri gelecekteki yaşamlarına daha nitelikli şekilde hazırlayabilmek için eğitim ve öğretimin odağında bulunan öğretmenlerin teknolojik araçları etkin olarak kullanması ve öğrencileri yönlendirmesi gerekmektedir. Eğitimde kullanılacak teknolojik araçların başında Web 2.0 gelmektedir. Web 2.0 araçlarının, öğrencilerin motivasyonlarını ve katılım düzeylerini arttırmanın yanı sıra, öğretmenlerin değerlendirme stratejilerini geliştirdiği söylenebilir. Bu araştırmanın amacı Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını eğitim amaçlı kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2017 - 2018 eğitim öğretim yılında İzmir ili Güzelbahçe ilçesindeki özel okullarda görev yapan 15 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubuna araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu anketi ve açık uçlu sorular sorulmuş, elde edilen cevaplar içerik analizi yöntemi ile analiz edilip sonuçlar yorumlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Web 2.0 araçları, Sosyal Bilgiler Öğretmeni.

SOCIAL SCIENCE TEACHERS' OPINIONS ABOUT WEB 2.0 TECHNOLOGIES AND EDUCATIONAL USE

Abstract

In order to prepare students for future life with higher quality, teachers in charge of education and training need to use technological tools effectively and direct students. Web 2.0 is at the forefront of tools that can be used in education. It can be said that the Web 2.0 tools have improved the motivation and participation levels of the students as well as the evaluation strategies of the teachers. The aim of this research is to reveal the views of Social Studies Teachers regarding the use of web 2.0 tools for educational purposes. Qualitative research method was used in the research. The working group constitutes 15 social studies teachers working in the secondary schools in the province of Guzelbahçe in İzmir in the academic year of 2017 - 2018. In the study group, personal information form questionnaire developed by the author and open ended questions were analyzed and the results obtained were analyzed by content analysis method and the results were interpreted.

Keywords: Web 2.0 tools, social studies teacher.

GİRİŞ

İnternet teknolojisindeki gelişmelerin öğrenme ortamlarına uygulanması, eğitim hedeflerinin gerçekleşmesine katkıda bulunmaktadır. Öğrencilerin derse katılımını sağlayan ve ilgi çeken bu uygulamalar, başarıya ulaşmada öğretmene kolaylıklar sağlarken, öğrencilere de eğitim içeriklerini eğlenceli yollarla sunar. Bu uygulamaların başında gelen web 2.0 araçları eğitsel içeriklerin eğlenceli şekilde aktararak dersi sıkıcılıktan kurtarır (Yılmaz, 2017). Öğretmenlerin ve öğrencilerin gereksinim duydukları bilgiye ulaşmalarını, etkileşim halinde olmalarını ve paylaşımlarını sağlayan web 2.0 araçları, kullanıcıların içerik üretmelerine de katkı sağlar. Kullanım alanı her geçen gün genişleyen web 2.0 uygulamaları, her türlü bilgiyi ve öğretim içeriğini kolay ve ulaşılabilir bir duruma getirmektedir.

Grup etkileşimlerinin değerlendirilmesini kolaylaştırması, öğrenme süreci veya belirli bir etkinliğin sonuçları ile ilgili öğretmenlere geribildirim verebilmesi, öğrencileri çalışmalarında daha büyük bir bağlılık ve heyecanla isteklendirmesi bu uygulamaların eğitim alanında daha çok kullanılmasına neden olmaktadır (Tavares, 2016).

Günümüz öğrencilerinin internet teknolojisi ile sürekli etkileşim içinde olan ve öğrenme sürecinin kontrolünü elinde tutan "dijital yerliler" (Prensky, M. 2001) olduklarının fark edilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin bu eğilimlerle bağlantı kurup teknolojik ve pedagojik bilgilerini son yeniliklere paralel olarak sürekli geliştirmeleri gerekir (Sailin, 2015). Öğrencilere 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında en önemli etken olan öğretmenlerin web 2.0 araçlarını öğrenme ortamlarında kullanma konusunda yetkin olmaları beklenmektedir (Korucu ve Gündoğdu, 2014). Katılımcı bir kültürü vurgulayan Web 2.0 teknolojileri, öğretmenlerin ve öğrencilerin fikir paylaşımını ve yenilikçi yollarla işbirliği yapmalarını sağlar. Öğretmenlerin öğretme yöntemlerini yeniden düşünmeye ve dönüştürmeye zorlar; böylece daha aktif ve anlamlı öğrenmeyi destekler (Boukelif ve Diğerleri, 2016.) Web 2.0 uygulamaları, öğretmenlerden pasif bilgi almak yerine öğrencilerin aktif olarak kendi bilgilerini yaratabilecekleri daha etkileşimli ve özelleştirilmiş öğrenme ortamları oluşturur.

Web 2.0 araçları, kullanıcıların teknik engellerle karşılaşmadan içerik paylaşımı, sosyal etkileşim ve işbirliği olanağı sağlayan, hazır bilginin kullanımı yerine içeriğin üretildiği ve paylaşıldığı bir platformdur (Horzum, 2010). Web 2.0 araçları World Wide Web (www)'in ikinci kuşağını tanımlamak için (O'Reilly, 2005) tarafından kullanılmıştır. Geniş bir yapıyı temsil eden web 2.0 kavramı, içinde katılımlı bir ortam ve yapı oluşturmaya olanak sağlayan çok sayıda uygulamaları barındırır. Bununla birlikte kullanıcıların içeriği kolayca paylaşmasını ve dünyanın dört bir yanından benzer ilgi alanlarına sahip diğer insanlarla bağlantı kurmasını sağlar. Özetle, Web 2.0 araçları; açıklık, kullanıcı katılımı, bilgi paylaşımı, sosyal ağ oluşturma ve işbirliği, kullanıcı tarafından oluşturulan içeriğin paylaşımına izin veren platformlardır (Tavares, 2016).

Sosyal Bilgiler dersi, öğrencilerin toplum ve sorunları hakkında bilgi sahibi olmaları ve bir vatandaş olarak sorumluluklarını öğrenmede, insan ilişkilerini anlamada, ulusal özellikleri kavramada en gerekli olan derslerden birisidir. Eğitimden beklenen niteliğin gerçekleşmesinde programın en önemli öğelerinden biri öğrenme-öğretme etkinlikleridir (Ulusoy ve Gülüm, 2009). Öğretmenlerden Sosyal Bilgiler dersi içinde anlamlı öğrenmeyi sağlaması ve öğrencilerin derse katılımını düzeyini artırmaya yönelik araçları işe koşması beklenmektedir. Web 2.0 araçları öğrencilerin derse katılım düzeyini artırarak ve ilgilerini çekerek bu beklentinin yerine getirilmesinde öğretmene kolaylıklar sağlar.

Alan yazın incelendiğinde Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçları kullanımına ya da kullanıma yönelik görüşlerinin belirlenmesine yönelik araştırmaya rastlanmamıştır. Çalışmanın Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi ve alana katkı sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Problemi

Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin söz konusu araçların eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin görüşlerini incelemektir. Amaca yönelik olarak araştırmanın temel problem cümlesi "*Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Amaçlı Kullanımına İlişkin Görüşleri Nelerdir?*" olarak belirlenmiştir.

Alt Problemler

1. Sosyal Bilgiler öğretmenlerin, web 2.0 araçlarının eğitsel amaçlı kullanımında olumlu gördükleri yönler nelerdir?
2. Sosyal Bilgiler öğretmenlerin, web 2.0 araçlarının eğitsel amaçlı kullanımında olumsuz gördükleri yönler nelerdir?
3. Sosyal Bilgiler öğretmenlerin, web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin geliştirmeleri gereken yönleri nelerdir?
4. Sosyal Bilgiler öğretmenlerin, web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanımında karşılaştığı zorluklar nelerdir?

YÖNTEM

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2011)'e göre durum çalışması deseni "nasıl" ve "niçin" sorularını temel alan, bir veya bir kaç olay ya da olguyu derinliğine inceleme olanağı sağlayan bir yöntemdir. Burada bir duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri veya durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İzmir ili, Güzelbahçe ilçesindeki özel okullarda görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunda 2 erkek, 13 kadın olmak üzere toplam 15 öğretmen bulunmaktadır.

Tablo 1: Cinsiyet durumu

Cinsiyet	N	%
Erkek	2	13,3
Kadın	13	86,6
Toplam	15	100

Tablo 2: Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki deneyimi

Yıl	N	%
1 -5	3	20
5 -10	2	13,3
10 -15	7	46,6
15 – 20	3	20
Toplam	15	100

Çalışma grubunu oluşturan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin mesleki deneyimi incelendiğinde 1-5 yıl aralığında 3 kişi, 5-10 yıl aralığında 2 kişi, 10-15 yıl aralığında 7 kişi 15-20 yıl aralığında ise 3 kişi olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak, araştırmacı tarafından alan yazın taranarak geliştirilen 7 tane açık uçlu sorudan oluşan ve yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu öğretmenlerin Web 2.0 araçlarına ilişkin görüşlerinin belirlenebilmesi için kullanılmıştır. Formda yer alan açık uçlu sorular, alan yazından yararlanılarak oluşturulmuştur. Görüşme formu öncelikle nitel araştırma konusunda deneyimli 2 uzman tarafından incelenmiş ve onlardan alınan dönütlere göre gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ayrıca sorularda ifade bozukluğu ve anlaşılmasının güç olup olmadığı Türkçe eğitimde görevli bir uzman tarafından incelenmiş ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesinde ise nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yaklaşımı kullanılmıştır. İçerik analizi, belli kurallar çerçevesinde yapılan kodlamalarla bir metni içerisindeki bazı sözcüklerin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik ve yinelenebilir bir teknik olarak adlandırılabilir. Metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belirli sözcüklerin ve kavramların varlığını belirlemeye yönelik yapılır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017). İçerik

analizi, belgelerden elde edilen verilerin işlenmesi, kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamalarından oluşur(Yıldırım ve Şimşek,2011).

Çalışmada aşamalara uygun olarak kodlama kategorileri oluşturulmuş, veriler sayısal hale getirilerek sunulmuştur. Öğretmenlerin görüşme formundaki sorulara verdikleri cevaplardan bir ya da iki tanesi aynen sunularak bulgular desteklenmiştir. Son olarak elde edilen bulgular yorumlanmış ve sonuçları yazılmıştır. Yapılan çalışmanın bulgular kısmında, öğretmenlerden elde edilen bilgileri isimlerini yazmadan sunmak ve karışıklığı engellemek için kodlama yapılmıştır. İlk öğretmen Ö-1 olmak üzere sırasıyla "Ö2"... "Ö15" şeklinde kodlar verilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

1. Sosyal Bilgiler öğretmenlerin, web 2.0 araçlarının eğitsel amaçlı kullanımında olumlu gördükleri yönler nelerdir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, web 2.0 araçlarının olumlu yönlerine ilişkin olarak yapmış oldukları açıklamalara dayalı olarak hazırlanan tema ve kodlar tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, web 2.0 araçlarının olumlu yönlerine ilişkin görüşleri

Kullanılan web 2.0 araçları	Sosyal Bilgiler öğretmenlerine göre, web 2.0 araçlarının olumlu yönleri
Youtube (12) Khoot (4) İnstagram (3) Pinterset (3) Google maps (2) Facebook (1) Quizlet (1) Edmodo (1) Plickers (1) Mind Mapping (1) Museum Box (1) Tagul (1) Padlet (1) Prezzi (1)	Öğrencilerin ilgilerinin derse çekilebilmesi, Soyut kavramları zihinde canlandırma, görselleştirme, Dersi eğlenceli hale getirme, Olayları somutlaştırarak bilginin kalıcılığını sağlama, Öğrencilerin aktif olarak derse katılımını sağlama, Öğrenilen konuların pekiştirilmesi, Konuları günlük yaşamla ilişkilendirebilme, Bilgileri görselleştirerek daha hızlı öğrenmeyi sağlama, Öğrenciye anlık geribildirim vererek zaman kazanma, Konuları öğrenci düzeyine indirme, Ders içerikleri üretebilme, Öğrencilerin konuyu daha iyi kavramalarına yardım etme.

Sosyal Bilgiler öğretmenleri, web 2.0 araçlarının eğitim amaçlı kullanılmasının, dersi eğlenceli hale getirdiğini, öğrenilen konuları pekiştirerek bilginin kalıcılığını sağladığını, öğrencilerin derse daha aktif katılarak ilgilerinin sağlandığını, konuları günlük yaşamla ilişkilendirerek görselleştirdiğini, ders içeriği üretmeye olanak sağladığını, konuları öğrenci düzeyine indirerek öğretimin daha etkin olmasına katkı sağladığını belirtmişlerdir. Ayrıca en çok kullanılan web 2.0 araçlarının olarak Youtube, Khoot, İnstagram, Pinterest olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bazı örnekler aşağıda sunulmuştur.

"Derste konuları sürekli anlatıyoruz. Yeri geldiğinde anlatmaktan biz bile sıkılabiliyoruz. Öğrencilerin sıkılmaması mümkün değil. Web 2.0 araçları ders içeriğini farklı sunmada ve öğrencilerin ilgilerini derse çekmemde bana çok yardımcı oluyor." (Ö2)

"Yabancı ülkelere gitme şansım oldu. Oradaki okullarda bu araçları sıklıkla kullanıyorlar. İçeriklerin çok zengin olduğunu gördüm. Oradan esinlenerek derslerimde kullanıyorum. Konuyu anlatırken öğrencilerin dikkatini çekmede çok yararlı oluyor." (Ö1)

"Özellikle anlattığımız konuların görselleştirilmesinde çok yararlı olduğunu söyleyebilirim. Soyut kavramları zihinlerinde canlandırabiliyorlar." (Ö4)

2. Sosyal Bilgiler öğretmenlerin, web 2.0 araçlarının eğitsel amaçlı kullanımında olumsuz gördükleri yönler nelerdir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, web 2.0 araçlarının olumsuz yönlerine ilişkin olarak yapmış oldukları açıklamalara dayalı tema ve kodlar tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, web 2.0 araçlarının olumsuz yönlerine ilişkin görüşleri

Amaçtan uzaklaşma	Eğitim amaçlı başlayan çalışmaların başka ilgi alanlarına kayması. Bilgisayar başında uzun zaman geçirme alışkanlığının artması. Denetlenemeyen içeriklerle karşılaşma riskinin olması. Web 2.0 araçlarının sadece eğlence amaçlı algılanması.
Dil becerilerine olumsuz etki.	Kitap okuma, yazılı ve sözlü anlatım becerilerini kısıtlaması.

Sosyal Bilgiler öğretmenleri web 2.0 araçlarını ders ortamında kullanmanın, öğrencilerin eğitim amaçlı ilgilerinin zamanla başka yerler kaydığını, bilgisayar başında uzun zaman geçirme alışkanlıklarını artırdığını, denetlenemeyen içeriklerle karşılaşma riskinin olduğunu, sadece eğlence amaçlı algılandıklarını, ayrıca öğrencilerin kitap okuma, yazılı ve sözlü anlatım becerilerini kısıtladığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bazı örnekler aşağıda sunulmuştur.

"Derste disiplin kaybını ve amacın dışına çıkılmasını istemiyorum. İlgileri başka yerlere kayabiliyor" (Ö5)

"Okuma- yazma ve yazılı anlatım becerilerine katkı sağlamıyor." (Ö12)

"Ben ders amacının yerine geçmesin diye bu araçları ölçülü kullanıyorum. Aksi takdirde öğrenciler dersin hep bu şekilde yapılmasını istiyorlar." (Ö4)

3. Öğretmenlerin, web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin geliştirmeleri gereken yönleri nelerdir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin geliştirmeleri gereken yönleri ve kullanım düzeyleriyle ilgili yapmış oldukları açıklamalar tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin geliştirmeleri gereken yönleri.

Web 2.0 araçlarını kullanmada yeterlilik düzeyi.	Sosyal Bilgiler Öğretmenlerin, web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin geliştirmeleri gereken yönleri.
Yetersiz (2) Orta düzey (8) İyi (5)	Web 2.0 araçlarının kullanımıyla ilgili eğitim almamız. Bilgisayar ve internet teknolojisiyle ilgili becerileri artırmamız. İngilizce dil becerilerimizi geliştirmemiz. Araçları daha iyi tanımak için zaman ayırmamız. Web 2.0 araçlarının okulda kullanım düzeyini artırmamız.

Sosyal Bilgiler öğretmenleri, web 2.0 araçlarının eğitsel amaçlı kullanımlarında geliştirmeleri gereken yönlerini; bilgisayar ve internet teknolojisi becerilerini artırmak, bu araçların kullanımlarıyla ilgili eğitimler almak ve daha iyi tanımak için zaman ayırmak, İngilizce dil becerilerini geliştirmek, okuldaki kullanım düzeylerini artırmak olarak açıklamışlardır. Ayrıca öğretmenlerin web 2.0 araçlarını kullanma düzeylerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bazı örnekler aşağıda sunulmuştur.

"İşim yoğun olduğundan iş sonrası bu araçları daha iyi tanımak için makale, araştırma ve kullanıma ilişkin kendime daha fazla zaman ayırmalıyım." (Ö9)

"Web 2.0 araçlarını daha etkin kullanmak için bunları tanımak ve kullanım bilgisine sahip olmam gerekiyor." (Ö8)

"Sanal dünya, medya ve teknoloji konusunda kendimi daha fazla geliştirmem gerekiyor. Bu konuda iyi değilim, daha iyi olmam gerekiyor." (Ö10)

4. Öğretmenlerin, web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanımında karşılaştığı zorluklar nelerdir?

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarının eğitsel amaçlı kullanımında karşılaştıkları zorluklara ilişkin yapmış oldukları açıklamalara dayalı kodlar tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarının eğitsel amaçlı kullanımında karşılaştıkları zorluklar.

Web 2.0 araçları ve işlevleri hakkında yeterli bilginin olmaması. İnternet bağlantısında sorunların meydana gelmesi Aşırı ders yükünden dolayı araçları tanımaya zaman ayıramama İngilizce kavramları anlayamama Kullanım sırasında zaman kaybının oluşması

Sosyal Bilgiler öğretmenleri web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanırken, internet bağlantısının kesilmesi, İngilizce kavramları anlayamama, araçları ve işlevlerini yeterince tanıyamama, aşırı ders yükünden dolayı araçları tanıma ve kullanmaya yeterince zaman ayıramama, kullanım sırasında zaman kaybının oluşması gibi zorluklar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görüşlerine ilişkin bazı örnekler aşağıda sunulmuştur.

"Ders yükümüz çok ağır. Ayrıca sınav sorularını da biz hazırladığımız için çok istememe rağmen bu konuda derinleşmeye zaman bulamıyorum." (Ö5)

"İnternet bağlantısında sıkıntılar yaşayabiliyoruz. Çok gerekli bir video gösterimi sırasında internet bağlantısı kesilebiliyor." (Ö9)

"Kullanımına çok aşina olmadığım bir aracı kullanırken çok zaman kaybı yaşayabiliyorum. Ancak hata yaparak ta olsa öğrenmeye çalışıyorum." (Ö10)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarının yararlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde, öğrenilen konuların pekiştirilerek bilgilerin kalıcı olmasını sağladığı, dersi eğlenceli hale getirerek öğrencilerin derse olan ilgilerini artırdığı belirlenmiştir. Soyut kavramların görselleştirilerek bilgilerin zihinlerinde canlandırılmasını sağladığı, öğrencilere kısa sürede geribildirim verilerek zaman kazanıldığı görülmektedir. Benzer şekilde Korucu ve Yılmaz (2017) yaptıkları çalışmada web 2.0 araçlarının ders içeriklerini zenginleştirdiği, öğretimin daha etkili olmasını sağladığı, hazırlanan içeriklerin ilgi ve dikkat çekici olduğu vurgulanmışlardır. Karaman, Yıldırım, Kaban, (2008) ise web 2.0 uygulamalarının en çok öğrenmenin daha etkili olması ve grup çalışması yapma becerisini kazandırma konusunda katkısının olduğunu belirtmişlerdir. Özmen, Aküzüm, Sünkür, Baysal, (2011), web 2.0 araçlarının birçok kullanım özelliği ve olanaklarının olmasının, öğretmenlerin eğitim öğretim süreçlerini aktif, yaratıcı, işbirlikli öğrenme ile desteklemelerine, öğrenci-öğrenci, öğrenci-içerik ve öğretmen-öğrenci etkileşimi arttırmada, öğrencilerin araştırma, sorgulama ve problem çözme becerilerini kullanmaları ve geliştirmeleri konusunda destek olduğunu belirtmişlerdir.

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarına yönelik olumsuz görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin eğitim amaçlı ilgilerinin zamanla başka yerler kaydığını, bilgisayar başında uzun zaman geçirme alışkanlıklarını artırdığını, denetlemeyen içeriklerle karşılaşma riskinin olduğunu, sadece eğlence amaçlı algılandıklarını, ayrıca öğrencilerin kitap okuma, yazılı ve sözlü anlatım becerilerini kısıtladığını belirtmişlerdir. Öztürk ve Akgün, (2012) sosyal ağlarda gereğinden fazla zaman harcamanın, sosyalleşmeyi engellediğine ve ders çalışma verimliliğini azalttığına yönelik benzer bulgulara ulaşmışlardır. Ayrıca Ucak ve Çakmak, (2010) öğrencilerin web 2.0 araçlarını daha çok yazılanları izlemek amacıyla kullandıkları, yazarak katılımın az olduğunu vurgulamışlardır. Benzer şekilde İli, (2013, ise, öğrencilerin bilgisayarda uzun zaman geçirmelerinin ailesi ve arkadaşlarıyla yüz yüze ilişki kurmasını engelleyebileceği, iletişimi azaltabileceğini belirtmiştir.

Sosyal Bilgiler öğretmenleri, web 2.0 araçlarının eğitsel amaçlı kullanımlarında geliştirmeleri gereken yönlerini; bilgisayar ve internet teknolojisi becerilerini artırmak, bu araçların kullanımlarıyla ilgili eğitimler almak ve daha iyi tanımak için zaman ayırmak, İngilizce dil becerilerini geliştirmek, okuldaki kullanım düzeylerini artırmak olarak açıklamışlardır. Alan yazın incelendiğinde söz konusu bulguları destekleyecek çalışmaların olduğu görülmektedir. Deperlioğlu ve Köse, (2010) web 2.0 teknolojileri ile gerçekleştirilecek etkinliklerin, bilgisayar kullanımı konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip, bilgisayar okur-yazarı kişilerle daha etkili yürütüleceğini vurgulamıştır. Öte yandan Horzum,(2010) web 2.0 araçların sınıf içi ve dışı eğitsel etkinliklerinin artırılması, ancak bu uygulamaların başlatılabilmesi için öncelikle öğretmenlerin bu araçlardan haberdar olması ve kullanım sıklıkları artırılarak öğrencilere bu konuda rol model olmalarının sağlanması gerektiğini belirtmektedir.

Sosyal Bilgiler öğretmenleri web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanırken, internet bağlantısının kesilmesi, İngilizce kavramları anlayamama, araçları ve işlevlerini yeterince tanıyamama, aşırı ders yükünden dolayı araçları tanıma ve kullanmaya yeterince zaman ayıramama, kullanım sırasında zaman kaybının oluşması gibi zorluklar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Korucu ve Sezer (2016), yaptıkları çalışmada benzer bir yaklaşımla, öğretmenlerin öğretim sürecinde en fazla alt yapı ve internet bağlantısı konusunda sorun yaşadıkları belirtmişlerdir. Öğretmenlerin Web 2.0 araçları ile ilgili yeterli deneyimlerinin olmaması, yeterli hizmet içi eğitim olmaması da bu sorunların yaşanmasında etkili olduğu söylenebilir. Ayrıca Horzum (2010), bu sorunların temel kaynağının Web 2.0 araçlarının derslerde etkin olarak nasıl kullanılacağı ile ilgili yeterli eğitim olanaklarının olmaması ve yeterli öğretimsel içeriğin olmaması şeklinde belirtmiştir.

Bu çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin web 2.0 araçlarını eğitsel amaçlı kullanımına ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre elde edilen verilerin analizi sonucunda; öğretmenlerin web 2.0 teknolojilerini kullanma yetkinliğinin artırılması için hizmet içi eğitime alınabilir. Eğitim ortamlarında yaşanan alt yapı sorunlarının giderilip öğretmenlere hızlı internet bağlantısını sağlanabilir. Web 2.0 teknolojilerinin eğitsel kullanımına yönelik beceriler seçmeli derslerle veya kurslar aracılığıyla öğretilir. Eğitim fakültelerinde öğretmen adayları öğrenciler mezun olmadan bu teknolojilerin öğretilmesi önerilebilir. Web 2 araçlarının etkin kullanımını sağlamak için amaç dışı kullanımı önenebilir.

Not: Bu çalışma 10- 12 Mayıs 2018 tarihlerinde Antalya’da düzenlenen 9’uncu Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi’nde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Büyüköztürk, Ş. Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. *Pegem Atıf İndeksi*, 1-360.

Boukelif ve Diğerleri. (2016). Teaching And Learning Sustainably With Web 2.0 Technologies: Benefits, Barriers and Best Practices.

Deperlioğlu, Ö., & Köse, U. (2010). Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı. *Akademik Bilişim*, 10-12.

Horzum, M. B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 Araçlarından Haberdarlığı, Kullanım Sıklıkları Ve Amaçlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 603, 634.

Karaman, S., Yıldırım, S., & Kaban, A. (2008). Öğrenme 2.0 yaygınlaşıyor: Web 2.0 uygulamalarının eğitimde kullanımına ilişkin araştırmalar ve sonuçları. *inet-tr’08*, 35.

Korucu, A.T, Sezer, C, (2016). Web 2.0 Teknolojilerini Kullanma Sıklığının Ders Başarısı Üzerindeki Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi. Journal of Research in Education and Teaching.

Korucu, A. T, Gündoğdu, M. M. (2014). Eğitim Teknolojilerinde WEB 2.0 Kullanımı 2007–2015 Dönemi Makalelerin İçerik Analizi. *Journal of Turkish Science Education*, 11(1), 3-23.

Ili, K. (2013). Sosyal Medya Ortam ve Araçlarının Öğrenci Davranışlarına Etkisi. Hacettepe Üniversitesi. Openaccess.

O'Reilly, T. (2005). What Is Web 2.0? Design Patterns And Business Models For The Next Generation Of Software.

Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M., & Baysal, N. (2011, May). Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği. In *6th International Advanced Technologies Symposium (IATS'11)* (pp. 16-18).

Öztürk, M., & Akgün, Ö. E. (2012). Üniversite öğrencilerinin sosyal paylaşım sitelerini kullanma amaçları ve bu sitelerin eğitimlerinde kullanılması ile ilgili görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*.

Uçak, N. Ö., & Çakmak, T. (2010). Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi öğrencilerinin web 2.0 araçlarını kullanım özellikleri. *Uluslararası 2. Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Sempozyumu 22-24 Eylül 2010 Ankara: Hacettepe Üniversitesi*, 44-53.

Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants Part 1. *On The Horizon*, 9(5), 1-6.

Sailin, S.N. (2015). Preparing student teachers to integrate Web 2.0 technology in their teaching and learning through meaningful learning.

Şimşek, H, Yıldırım, A. (2011) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık.

Ulusoy, K. ve Gülüm, K. (2009). Sosyal Bilgiler Dersinde Tarih ve Coğrafya Konuları İşlenirken Öğretmenlerin Materyal Kullanma Durumları. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 85-99.

Yılmaz, M. B. (2017). Dijital Değerlendirme Araçlarının Ortaokul Öğrencilerinin Derse Bağlılıklarına Etkisi: İki Farklı Okulda Durum. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1606-1620.

Tavares, R. (2016). Collaborative Learning Assessment İn Mobile-Learning Using Web 2.0 Tools. *Atas Do*, 3, 209- 219.

Ek 1: Görüşme formu

Değerli meslektaşım,
Bu görüşmemiz "**Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Web 2.0 Teknolojilerinin Eğitim Amaçlı Kullanımına İlişkin Görüşleri**" konulu araştırma için yapılmaktadır. Sorulara vereceğiniz yanıtlar alandaki çalışmalara katkı sağlayacaktır.
Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Metin Arpa

1. Cinsiyet: Kadın Erkek

2. Mesleki deneyim (Yıl):
3. Eğitim Ortamında web 2.0 araçlarını kullanıyor musunuz?
4. Eğitim ortamında en çok kullandığınız web 2.0 araçları hangileridir?
5. Web 2,0 teknolojilerini hangi amaçla kullanıyorsunuz?
6. Eğitimde web teknolojilerini kullanmanın ne gibi yararları olabilir?
- 7 Eğitimde web teknolojilerini kullanmanın ne gibi zararları olabilir?
8. Web 2.0 teknolojilerini kullanmada kendinizi ne derecede yeterli görüyorsunuz?
9. Web 2.0 araçlarını daha etkin kullanmak için hangi yönlerinizi geliştirmeniz gerekir?
10. Web 2.0 kullanırken hangi güçlüklerle karşılaşıyorsunuz?